

DE VROUWEN VAN FRED

Eerder verscheen bij uitgeverij Mistral

*Lot*

*Zusjes op leven en dood*

*Wat doen we met Fred?*

*Het huis op de heuvel*

Tineke Beishuizen

*De vrouwen  
van Fred*

Uitgeverij Mistral, Amsterdam 2014

© 2014 Tineke Beishuizen  
© 2014 Tineke Beishuizen en uitgeverij Mistral, Amsterdam  
Omslagontwerp Studio Jan de Boer  
Omslagbeeld © plainpicture/Silveri  
Auteursfoto © Erik van Gulp  
Typografie en zetwerk Perfect Service

ISBN 978 90 488 1842 6  
ISBN 978 90 488 1843 3 (e-book)  
NUR 301

[www.uitgeverijmistral.nl](http://www.uitgeverijmistral.nl)  
[www.twitter.com/Mistral\\_boeken](https://www.twitter.com/Mistral_boeken)  
[www.facebook.com/uitgeverijmistral](https://www.facebook.com/uitgeverijmistral)  
[www.tinekebeishuizen.nl](http://www.tinekebeishuizen.nl)

Mistral is een imprint van Dutch Media Books bv



Mijn hakken zakken weg in de vochtige grond tussen de graven. De regen is opgehouden, maar onder de beukenbomen maakt het niet veel verschil, het druppelt gestaag van het verkleurende herfstblad op mijn haren en schouders.

Ik heb er de pest in dat ik mijn paraplu in de auto heb laten liggen, maar ik heb geen zin om terug te gaan, al zou het verstandiger zijn, nu ik eigenlijk niet precies weet in welke richting ik moet lopen.

Na al die keren dat ik bij haar graf heb gestaan dacht ik dat ik haar zonder moeite zou kunnen vinden, maar ergens ben ik een verkeerd pad ingeslagen, en nu weet ik niet meer waar ik haar moet zoeken.

Ik herinner mij de witte rozen waarmee haar kist was bedekt, de vorst die mijn neus prikkelde en het witte waas van rijp over de rulle aarde om haar graf. Maar niet de plek waar we haar achterlieten in de koude zwarte grond.

Ik kijk om me heen en probeer een aanknopings-

punt te vinden, maar omdat ik niet weet wat dat zou kunnen zijn schiet ik er niet veel mee op.

Het graf van mam zou ik met mijn ogen dicht kunnen vinden. Niet dat van Fred. Zijn graf heb ik nooit meer opgezocht na de middag dat we een handvol aarde strooiden op zijn kist. Een man die verwarring stichtte. Die ontregelde. Vooral met vrouwen deed hij dat. Je zag het voor je ogen gebeuren. Je maakte het zelf mee. Hij keek je aan en je knieën werden week. Zo simpel was het. Waarmee niet gezegd is dat je dan meteen met hem de struiken in dook, maar je begreep het best als een ander het deed, al keurde je dat natuurlijk ten zeerste af.

In zekere zin gaf het rust toen hij er niet meer was.

Ik denk dat het ook voor Carolien zo was. Tegelijk met Fred verdween er een boel gedoe onder de aarde, waardoor de man die ze niet kon vertrouwen veranderde in een man die ze vol kon hangen met deugden, zoals medailles op de borst van een oudgediende.

Zo moeilijk is het niet om leugens over doden in stand te houden.

Het is weer gaan regenen en ik besef dat ik beter naar huis kan gaan. Morgen zal ik Vera's plekje op de plattegrond van de begraafplaats opzoeken, zodat ik haar dan mijn rozen kan brengen.

Als ik me omdraai om naar de ingang te lopen zie ik een eind van mij vandaan een frêle vrouwenfiguur bij een graf staan.

Haar zwarte kleren sluiten nauw om haar lichaam.

Terwijl ik kijk bukt ze zich, legt iets neer en komt weer overeind.

Ik sta als aan de grond genageld. Ik heb dit eerder meegemaakt, op deze zelfde begraafplaats. Maar tegelijkertijd weet ik dat het onzin is. Er zijn meer tengere vrouwen die op een regenachtige zondagmiddag bloemen neerleggen op een graf. Ik druk het boeket tegen me aan en loop zonder nog in haar richting te kijken naar mijn auto.

Als ik begin weg te dommelen, laat mijn mobiel het sentimentele riedeltje horen dat ik allang had willen vervangen.

Het is later geworden dan ik van plan was. In mijn bed, dat groter en kouder leek dan het in werkelijkheid is, heb ik met open ogen naar het plafond liggen staren, verlangend naar een slaap die niet wilde komen. Het ronddwalen op het kerkhof heeft herinneringen losgemaakt die ik voorgoed achter me zou willen laten, tegelijk met de mensen om wie het gaat.

Maar zo werkt het niet.

De doden laten me niet met rust, niet zolang ik

zelf nog leef. Ze kijken me aan, praten tegen me en stellen vragen waarop ik toen ze nog leefden het antwoord al niet wist, en nu achteraf nog minder.

Dat iemand dit onmogelijke uur van de nacht uitkiest om mij te bellen, is bijna welkom. Maar dat de beller een afgeschermd nummer heeft irriteert me, omdat ik niet inzie waarom ik mijn naam zou noemen tegen iemand die zelf op dat moment nog anoniem is.

‘Ja,’ zeg ik.

Een zacht lachen in mijn oor.

‘Jezus, Tess, wat klink jij toch altijd hartelijk!’

‘Met wie spreek ik?’ informeer ik.

‘Is mijn stem zo veranderd in tien jaar?’

‘Sorry, maar ik heb geen zin in raadseltjes,’ zeg ik, en ik druk het gesprek weg.

Waarna ik met mijn mobiel in mijn hand blijf wachten, want iemand die op zo’n manier een telefoongesprek begint geeft de moed niet snel op.

Weer dat verdomde riedeltje.

‘Ja.’

‘Echt iets voor jou om niet te laten merken dat je me vanmiddag zag.’

Ik haal diep adem.

‘Ik ben terug, Tess. Ik ben er weer. Ik zou je graag weer eens zien.’



Ik voel er niets voor.

Het is al erg genoeg, het schuldgevoel dat nog steeds de kop opsteekt, ook al is het nu tien jaar geleden. De laatste aan wie ik behoefte heb, is Noor om het allemaal weer eens extra op te rakelen.

Nog steeds begrijp ik niet waarom we ons door haar lieten manipuleren. Waarom we haar hielpen met het uitvoeren van haar stompzinnige plannetjes, waarmee ze maar één doel voor ogen had: een avontuurtje met de man van Caro. Dat zoiets banaals zo slecht kan aflopen: Fred dood na een hartaanval, Vera vermoord en Carolien weduwe.

Soms lijkt het gisteren dat we het lichaam van Fred wegwerkten, klungelige amateurs die we waren, en er dan ook nog trots op zijn dat het lukte! Kon je ze maar wegbergen, zulke herinneringen, op een onvindbare plek. Maar ik heb allang niet meer de illusie dat ik ook maar iets onvindbaar kan maken voor mijn geheugen, dat als een bloedhond het spoor volgt en altijd weer terechtkomt bij het diepst weggestopte, het meest ongewenste.

Fred die we in landbouwplastic rolden en die onder onze ogen veranderde in een wat lastig hanteerbaar pakket.

Ik heb hem even gestreeld, daar waar ik in een vormloze klomp zijn hoofd vermoedde.

Fred de lover.

Fred de bedrieger.

Fred.

De moord op Vera betekende het einde van ons vriendinnenclubje, vijf vrouwen die tot dat moment zo naïef waren te denken dat ze werkelijk iets voor elkaar betekenden. Natuurlijk hadden we zo onze ideeën over elkaar, maar humor en kritiek lagen in elkaars verlengde, en als er ruzie was, kwamen we er altijd wel weer uit. We konden veel van elkaar hebben, en vooral als we met z'n allen aan het doorzakken waren, hadden we het gevoel dat ons niets kon overkomen en dat onze vriendschap zou duren tot de een na de ander er niet meer zou zijn.

Met Vera's dood kwam er ineens een einde aan dat tijdperk.

We hebben nog een tijdje op onze vaste donderdagmiddag bij elkaar gezeten in café De Maegd, maar de stemming wilde niet komen. De afwezigheid van Vera was te pijnlijk, we konden moeilijk doen alsof het de gewoonste zaak van de wereld was dat een van onze dierbaarste vriendinnen met een ingeslagen schedel in haar eigen keuken was aange troffen.

Het was een periode waarin we stuk voor stuk pittig ondervraagd werden door de recherche, maar

geen van ons werd ooit serieus verdacht.

Na een tijd hoorden we er trouwens niets meer over, waarschijnlijk omdat Vera's moord ergens op een plank met cold cases was beland.

Maar de goede tijden waren voorgoed voorbij, we wisten het zonder dat we het uitspraken, en zonder afscheid van elkaar te nemen zijn we onze eigen weg gegaan. Noor vertrok met haar rijke minnaar naar de Antillen, Minka verhuisde nogal onverwacht naar Alkmaar, waar Roel een tree hoger op zijn carrière ladder kon komen, en Carolien, nog maar zo kort weduwe, sloot zich met haar verdriet op in haar huis. Ik ging achter mijn computer zitten en schreef eindelijk het boek dat ik al zo lang had willen schrijven en dat ik in verrassend korte tijd uit mijn computer ramde toen ik er eenmaal aan begonnen was.

Ik had er dan ook lang genoeg over na kunnen denken in de tijd dat ik oenige reclametekstjes schreef voor serviesgoed en mijn gevoel van eigenwaarde in stand probeerde te houden door mij voor te stellen dat ik eens een succesvol auteur zou zijn.

*Terug naar Delfzijl*, mijn verhaal over de moord door een thrillerschrijver op een hoer in Delfzijl, kwam tot mijn verbijstering als een speer in de top zestig terecht. Vier sterren op een crimesite op internet, die vooral de scènes roemde waarin een gestoorde vrouw een vriendin in haar kelder gevangen-

houdt. En twee sterren in een weekblad waarvan de recensent de scènes waarin een gestoorde vrouw een vriendin in haar kelder gevangenhoudt over the top vond, een volgens hem goedkope truc om te suggereren dat het om een bloedstollende story ging.

En terwijl ik wakker lag van die twee sterren, was het boek niet aan te slepen. Met als enig nadeel dat mijn uitgever met de verplichting om een volgend en minstens zo succesvol boek te schrijven per ommekeer een zware last op mij legde.

Mijn uitgever vond dat ik vooral veel lezingen moest geven, dat was goed voor de naamsbekendheid. Onze gesprekken vonden plaats in een indrukwekkend, monumentaal pand aan de Herengracht, waar ik de eerste keer van schroom bijna onderuitging in de brede marmeren gang. Het soort gebouw dat zo'n indruk maakt op beginnende schrijvers dat ze zonder tegenspraak een lullig royaltypercentage aanvaardden, blij als ze zijn dat ze toegang hebben tot die tempel van de literatuur.

‘Waar moet ik dan over praten?’ vroeg ik in lichte paniek.

‘Vooral over je boek, natuurlijk, want dat verkoop je in de pauze met je handtekening erin. Over schrijven in het algemeen horen mensen ook graag. En vertel iets over je leven. Het maakt niet zoveel uit

wat je zegt, mensen vinden het hoe dan ook leuk om met een auteur te praten.’

‘Auteur’ noemde hij mij!

Dat voelde goed, al klonk het wat overdreven. Er was dus maar één boek voor nodig om ‘auteur’ genoemd te worden? En dat terwijl ik onder aan de berg Olympus stond met Tommy Wieringa en Peter Buwalda er onbereikbaar bovenop, hun kop in de wolken. Maar de uitgever was tevreden. Een plekje in de top zestig leverde de uitgeverij heel wat meer op dan de euro per boek die mijn kant uit kwam, en regelmatig dacht ik dat ze daar best een beetje meer werk voor konden verrichten.

Want het drong steeds duidelijker tot me door dat ik verondersteld werd zelf reclame te maken voor mijn boek. Terwijl ik in mijn onschuld had verwacht dat er in alle kranten geadverteerd zou worden. Maar de advertenties van mijn uitgever betroffen altijd boeken die geschreven werden door zijn vriend, die anders ook wel in de bestsellerlijst terecht zouden komen.

Mijn uitgever was trouwens een aardige man, bijna onweerstaanbaar charmant, maar ja, je wilt toch ook wel graag dat er wat moeite wordt gedaan om je boeken aan de man te brengen, en er zat iets in deze voortrekkerij wat me totaal niet beviel.

Ik baalde van zijn hoog opgeven van *free publicity*,

die voor hem dan wel *free* mocht zijn, maar waarvoor ik me evengoed de benen uit het lijf moest lopen.

*Free publicity*, m'n reet! dacht ik opstandig als na een lezing in de kop van Groningen mijn tomtom door een wegomlegging het spoor bijster was en ik richtingloos rondzwierf door een donker en van god en alle mensen verlaten landschap, hopennd dat mijn navigator me snel weer in zijn veilige armen zou sluiten.

Ik begreep van een collega wiens boeken bij dezelfde uitgeverij werden uitgegeven dat ik mij had neer te leggen bij deze gang van zaken.

Dus nam ik elke uitnodiging om mijn verhaal te komen doen met beide handen aan en reisde tot in de uithoeken van het land naar bibliotheken en avonden van vrouwenverenigingen. Waar ik zonder uitzondering hartelijk ontvangen werd en het altijd best leuk werd, al moest ik er telkens weer een ellendig eind voor rijden.

Ondertussen had ik van de uitgever begrepen dat hij op korte termijn de titel van mijn volgende boek verwachtte, plus een kort verhaaltje over de inhoud, zodat het opgenomen zou kunnen worden in de voor de boekhandel bestemde prospectus voor het komende seizoen.

Ook iets waar ik wee van werd: de manier waarop

er bij de uitgeverij over boekhandelaars en de boekhandel gesproken werd. Een beetje zoals moslims over hun moskee, joden over hun synagoge en katholieken over hun kerk. Het was een wereldje waarin ik rondliep als Alice in Wonderland, en waarin de meeste figuren uit het sprookje in levenden lijve voorkwamen, al heetten ze anders en kusten ze elkaar op beide wangen in plaats van hun gemoed te volgen en een dolk in het hart van de concurrent te boren.

Dat ik geen flauw idee had waar het nieuwe boek over zou gaan, nog geen regel geschreven had en er serieus aan twijfelde of er überhaupt een volgend boek zou komen, maakte niet uit. Een titel kun je altijd veranderen, geen boekhandelaar die daarvan wakker ligt. En schrijven is voornamelijk een kwestie van doorzetten. Met die boodschap kon ik het voorlopig doen.

De laatste keer dat ik Pat zag was bij de begrafenis van haar moeder. Bleek, tener en breekbaar, met zo'n verdriet in haar ogen dat het bijna indiscreet leek haar aan te kijken.

Nu belt ze, terwijl ik gefrustreerd achter mijn computer zit omdat niets van wat ik gisteren geschreven heb mij nu nog bevalt.

‘Ik bel je omdat ik je iets wil vragen,’ zegt ze.

Waarna het lang duurt voordat ik erachter kom wat ze nou eigenlijk van me wil.

Ik luister afwezig naar haar wat hoge, zangerige stem terwijl ik grimmig naar de tekst op het beeldscherm kijk.

‘Rogier en ik bivakkeren een tijdje in mama's zomerhuis in Brabant. Mam lijkt hier zo dichtbij. Ik kan voelen dat ze hier gelukkig is geweest. Als ik in de keuken zit stel ik me voor hoe ze aan die grote eikenhouten tafel zat en door het raam naar dezelfde dingen keek als ik.

‘Jij was toch ook vaak in dit huis?’



‘O ja!’ zeg ik, met beelden van die laatste keer in Vera’s eetkeuken voor ogen.

De ondervraging van Fred door een woedende Noor, die hem de bekentenis wilde afdwingen dat hij haar bedonderd had, alsof je iets anders kon verwachten van een man van wie Kennedy nog iets had kunnen leren op dit gebied. Vera en ik verstijfd van gêne als gedwongen toeschouwers. Fred die door Noor in zijn gezicht geslagen werd, uitgerekend dat moment uitkoos voor zijn fatale hartinfarct en onderuit van zijn stoel gleed. Zijn wijd geopende, starrende ogen, en de nachtmerrie die daarop volgde, omdat Noor ons dreigde dat als we het hart zouden hebben een dokter of de politie te bellen...

Het was het begin van gesleep met zijn dode lichaam, dat ermee eindigde dat we hem in de kofferbak van zijn eigen Mercedes propten, die we achterlieten in een buurt waar het als de grootst mogelijke stommitieit wordt gezien om zo’n blitse kar niet te jatten.

Waarmee Veer en ik onszelf voorgoed veroordeelden tot medeplichtigen van Noor, al hadden we toen geen idee dat we dat de rest van ons leven zo pijnlijk met ons mee zouden dragen. En dat dus allemaal in dat gezellige Brabantse zomerhuis waarin Pat nu zo idyllisch aan haar moeder zit te denken.

‘Weet je dat haar boudoir nog net zo is als toen ze

nog leefde? Alleen was het toen een gezellig typisch mamarommeltje. Nu is het alleen maar rommel. Ik had er iets aan willen doen, maar nu hoeft het niet meer. Want het werkt gewoon niet, Tess, dat we hier zitten. In dit huis mis ik haar meer dan in Antwerpen. We hebben het verkocht, we gaan terug.'

Ze pauzeert, misschien om haar mededeling tot me door te laten dringen of anders omdat ze een reactie verwacht.

Maar er wil me niets te binnen schieten.

Ik wist niet eens dat ze in Veers huis zat en bovendien kost het me steeds meer moeite om niet ongeduldig een einde aan het gesprek te maken.

'Tess, ik ben bezig mama's spulletjes in te pakken, en ik denk dat het een goed idee is als jullie iets uitzoeken wat van haar is geweest. Ze heeft jullie zo goed gekend, ze was zo gehecht aan jullie. Jij bent de enige van wie ik het telefoonnummer heb. Wil jij het alsjeblieft voor me regelen, Tess?'

Blij dat het einde van het gesprek in zicht is, kost het me weinig moeite om 'Natuurlijk, Pat!' te zeggen.

Het zomerhuis van Veer is dus weer eventjes bewoond. De luxueuze, met riet gedekte Brabantse villa waarin met gemak drie gezinnen kunnen wonen en die het grootste deel van het jaar leegstaat, want

een tweede huis is leuk voor even, maar het moet niet te gek worden.

Veers andere huis, in de betere wijk van het stadje waarin ik nu nog woon en waarin ze de winter doorbracht, heeft Pat leeg laten ruimen door vrienden en vervolgens verkocht.

Ze kon het niet verdragen om ook maar een voet te zetten in de ruimte waarin haar moeder op een avond, na een gezellig bezoekje van haar vriendinnen, werd doodgeslagen. Ik kon mij er alles bij voorstellen.

Nog steeds mijd ik de wijk waar ik mijn beste vriendin met een ingeslagen schedel aantrof, wat trouwens niet zo moeilijk is, want de sociale klasse waartoe ik behoor tref je maar zelden aan in zulke buurten en in zulke huizen, tenzij je er natuurlijk tegen betaling nuttige diensten verleent.

Veer gaf niet om sociale verschillen. Ze vond mensen aardig of niet, en daar handelde ze naar. Het was een houding die in feite botste met haar status van mooi, rijk en wat naïef prinsesje en daar een aantrekkelijke dimensie aan toevoegde. Pat had van die eigenschappen een beetje meegekregen, maar er zat ook nog een behoorlijke dosis praktische nuchterheid bij die, voor zover ik dat van een afstand kon beoordelen, door Rogier zorgvuldig in stand werd gehouden. Als zoon van middenstanders die

niet arm, maar zeker niet *well to do* waren, had hij zichzelf via een studie wiskunde opgewerkt tot wetenschappelijk medewerker aan een universiteit. En zoals Veer destijds wel eens verbaasd opmerkte: 'Hij zou met al het geld in de familie geen spat hoeven uitvoeren, en toch zit hij elke ochtend om zeven uur in de file om naar zijn werk te gaan!'

Moe van het getob met een tekst waar ik geen grip op kan krijgen, loop ik naar de keuken, schenk koffie in en kijk door het raam, dat nodig eens gelapt moet worden, naar treurige winterse tuintjes en de flats aan de overkant, waarvan de balkons volgepakt zijn met vuilniszakken en ouwe troep, terwijl ik nu al twijfel aan de belofte die ik Pat heb gedaan.

Wij, de vriendinnen die elkaar eeuwige trouw hebben beloofd, zijn uit elkaar gegaan na de dood van Vera, en het zou me niet verbazen als we dat het liefst zo willen houden.

Om Pat niet teleur te stellen zal ik ze stuk voor stuk moeten overhalen, want hoe lief haar aanbod ook is, er is te veel waar we ons overheen moeten zetten. Bovendien kan ik er nauwelijks tijd voor vrijmaken, de mailtjes van mijn uitgever worden steeds dringender en ik heb nog niet eens een behoorlijk onderwerp voor mijn tweede boek.

Terwijl ik langzaam weer naar mijn werkplek loop

dringt zich een gedachte aan me op: wat betekent het dat er binnen een week van twee verschillende kanten een poging wordt gedaan om het verleden weer op te rakelen?